

Arbeidsmarkedet nå – mai 2023

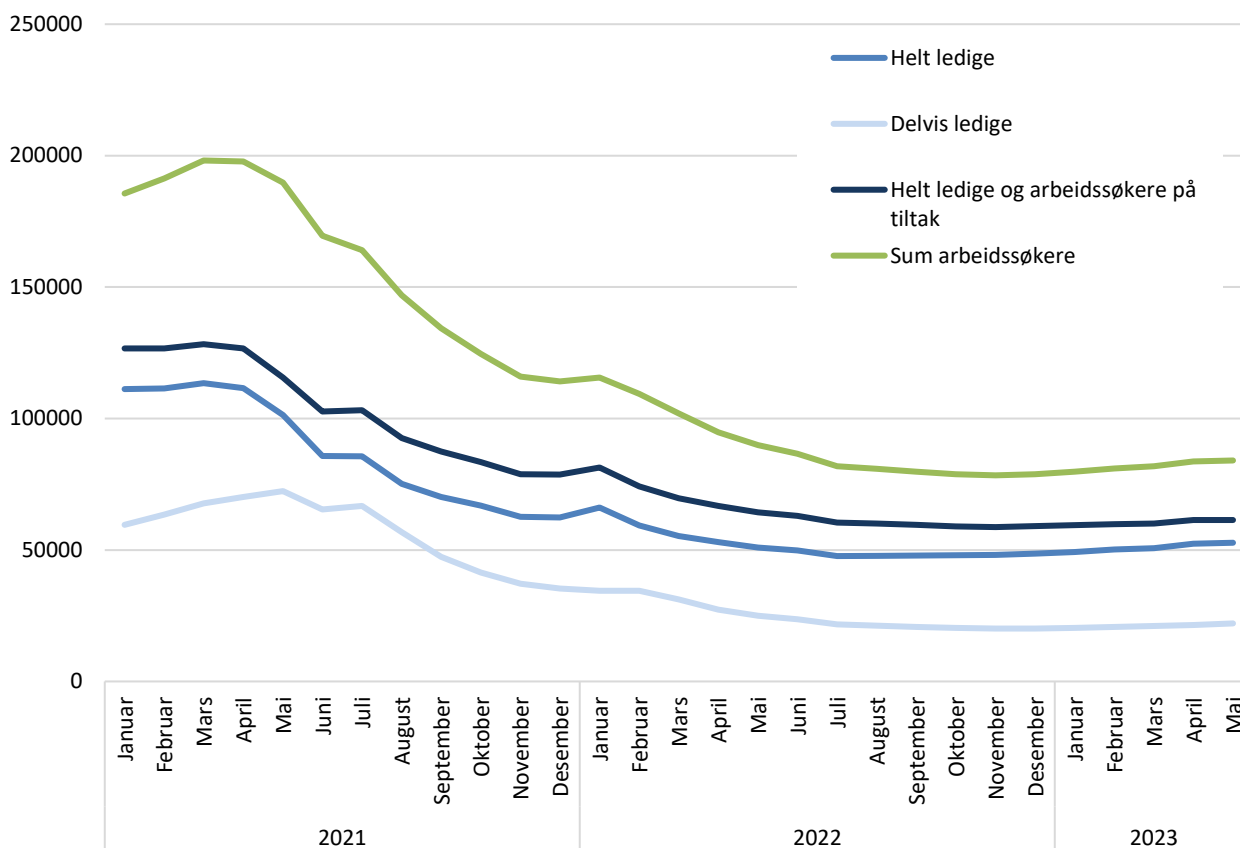
«Arbeidsmarkedet nå» er et månedlig notat fra Analyseseksjonen i Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Notatet er skrevet av Kristine von Simson, kristine.von.simson@nav.no, 2. juni 2023.

Svak økning i arbeidsledigheten

Antallet helt ledige økte med 500 personer fra april til mai, mens summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak holdt seg stabilt, ifølge sesong- og bruddjusterte tall (figur 1). I tillegg ble det 600 flere delvis ledige. Samlet gikk antallet arbeidssøkere registrert hos NAV (helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak) opp med 300 i løpet av mai.¹

Figur 1. Antall personer registrert som helt arbeidsledige, delvis arbeidsledige, bruttoledighet og summen av arbeidssøkere. Sesong- og bruddjusterte tall. Januar 2021 – mai 2023

Kilde: NAV

Arbeidsledigheten har økt gradvis gjennom 2023, men er fortsatt på et lavt nivå. Sammenlignet med utgangen av 2022, er det nå omtrent 4 200 flere helt ledige (sesongjustert). Inkluderer vi arbeidssøkere på tiltak og delvis ledige er økningen på 5 200 personer siden årsskiftet. Antallet nye arbeidssøkere som melder seg til NAV har også økt noe fra bunnen våren 2022, men har ennå ikke

¹ Antallet arbeidssøkere totalt og de ulike undergruppene blir sesongjustert hver for seg. Hver enkelt undergruppe kan ha ulike sesongmønstre, og det kan være perioder der mange går fra helt arbeidsledig til delvis arbeidsledig eller motsatt. Dette fører til at en addering av de ulike sesongjusterte komponentene ikke nødvendigvis gir samme resultat som når en sesongjusterer totalen.

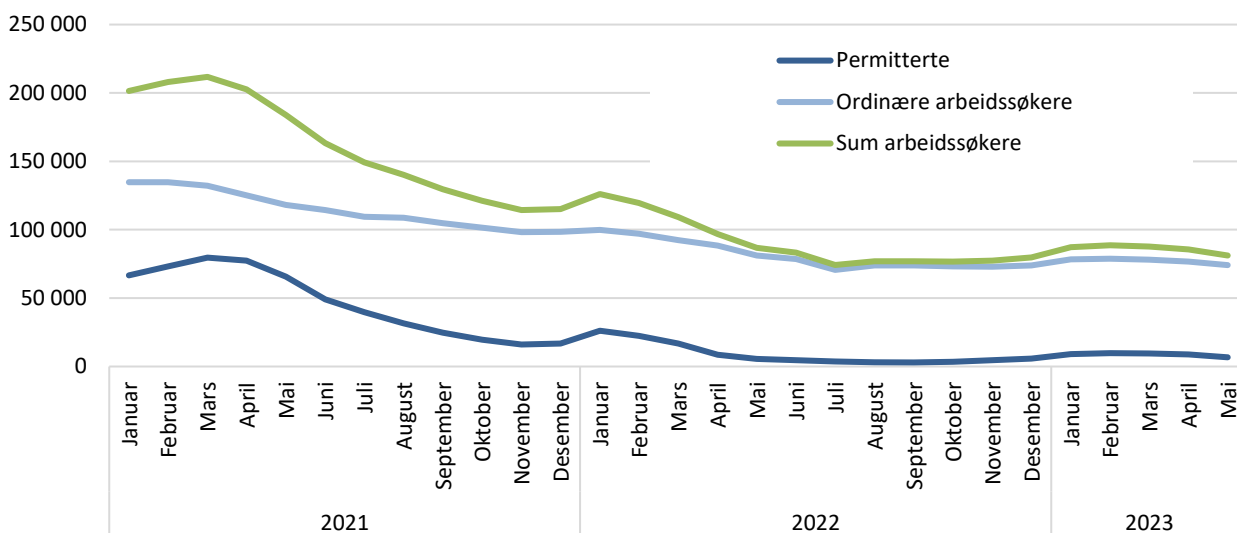
nådd nivået før pandemien. Samtidig har det vært en økning i ledigheten blant enkelte yrkesgrupper som bygg og anlegg og ingeniør- og IKT-fag, og antall ledige stillinger per virkedag har gått ned fra det rekordhøye nivået sist vinter.

Ved utgangen av mai var 48 800 personer registrert som helt arbeidsledige hos NAV. Det tilsvarer 1,7 prosent av arbeidsstyrken. Bruttoarbeidsledigheten, som er summen av helt arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak, var på 59 200 personer, eller 2,0 prosent av arbeidsstyrken. I tillegg var 21 800 personer registrert som delvis arbeidsledige, noe som utgjør 0,7 prosent av arbeidsstyrken. Til sammen var 81 000 personer registrert som arbeidssøkere hos NAV, noe som tilsvarer 2,7 prosent av arbeidsstyrken.

Litt færre permitterte

Ved utgangen av mai var det registrert 6 800 permitterte arbeidssøkere hos NAV, noe som utgjør 0,2 prosent av arbeidsstyrken (figur 2). Det er 2 100 færre enn i april (ikke sesongjustert), men 1 200 flere enn på samme tid i fjor. 1 600 av de permitterte har yrkesbakgrunn fra bygg- og anleggsarbeid, mens 1 400 har bakgrunn fra industriarbeid.

Figur 2. Antallet arbeidssøkere fordelt på permitterte og ordinære (ikke-permitterte) arbeidssøkere. Januar 2021 – mai 2023. Ikke justert for sesongvariasjoner

Kilde: NAV

Stabilt antall nye arbeidssøkere

I løpet av mai registrerte 13 300 nye arbeidssøkere seg hos NAV. Justert for normale sesongvariasjoner tilsvarer det om lag 700 per virkedag. Antallet nye arbeidssøkere har dermed holdt seg relativt stabilt på et noe høyere nivå enn i fjor så langt i 2023. 31 prosent av de nye arbeidssøkerne oppgir at de har mistet eller kommer til å miste jobben som grunn til at de registrerer seg som arbeidssøkere. 14 prosent svarer at de er permittert eller kommer til å bli permittert, mens ytterligere 22 prosent svarer at de enten er usikre på jobbsituasjonen sin (11%) eller at de har sagt opp eller kommer til å si opp jobben sin (11%).

Utviklingen i norsk økonomi

Etter en periode med rask opphenting av økonomien etter koronapandemien, er det nå tegn til svakere utvikling og gradvis nedbremsing i økonomien. Sett under ett steg BNP Fastlands-Norge med 0,2 prosent fra 4.kvartal 2022 til 1.kvartal 2023, mens månedsendringen fra februar til mars var på 0,5 prosent. Et kraftig fall i varekonsumet i etterkant av avgiftsendringen på elbiler rundt årsskiftet bidro i stor grad til den svake kvartalsveksten. Nye tall fra varehandelsindeksen viser også en nedgang i detaljhandelen med 1,2 prosent fra mars til april.

Konsumprisindeksen (KPI) steg 1,1 prosent fra mars til april 2023. Det var særlig økte matvarepriser som bidro til månedsendringen i KPI: fra mars til april økte prisene på mat og alkoholfri drikke med 2,5 prosent. 12-månedersveksten holdt seg på et høyt nivå, og i april var konsumprisene 6,4 prosent høyere enn på samme tid i fjor, ned 0,1 prosentpoeng fra mars. Veksten i konsumprisindeksen justert for avgiftsendringer og uten energivarer (KPI-JAE) holdt seg også høy, med en månedsendring fra mars til april på 1 prosent og en 12-månedersvekst på 6,3 prosent.

Ifølge SSB sin arbeidskraftsundersøkelse (AKU) var den sesongjusterte arbeidsledigheten i april på 3,5 prosent, uendret fra februar og mars. Dette utgjør 112 000 arbeidsledige personer, som er 12 000 flere enn i april 2022. Antallet sysselsatte økte med 0,5 prosent i 1.kvartal. Sysselsettingsprosenten holdt seg likevel uendret på 70,0 prosent, på grunn av befolkningsvekst i samme periode. Ferske tall fra NAVs bedriftsundersøkelse viser imidlertid at mangelen på arbeidskraft er i ferd med å reduseres og er 25 prosent lavere enn i fjor.

Norges Bank hevet renten med 0,25 prosentenheter til 3,25 prosent på sitt rentemøte 3.mai. Høy lønnsvekst, et stramt arbeidsmarked og svak kronkurs bidrar til å løfte prisveksten, og legger ytterligere press på pengepolitikken. Norges Bank forventer derfor en ytterligere renteheving ved neste rentemøte i juni.

Utviklingen i internasjonal økonomi

Også internasjonalt har inflasjonen holdt seg høy, selv om veksten har avtatt noe den siste tiden. Det er særlig fall i gass- og kraftpriser som har bidratt til å dempe konsumprisveksten. I eurosonen var inflasjonen på 7,0 prosent i april, opp fra 6,9 prosent i mars. USA hadde en årsvekst i KPI på 4,9 prosent, som er det laveste nivået siden april 2021. I Storbritannia falt også prisveksten, fra 10,1 prosent i mars til 8,7 prosent i april.

Arbeidsledigheten holder seg på et lavt nivå internasjonalt. I eurosonen var arbeidsledigheten på 6,5 prosent i mars, ned fra 6,6 prosent i februar. I USA var arbeidsledigheten på 3,4 prosent i april, ned fra 3,5 prosent i januar. I Storbritannia er arbeidsledigheten på 3,7 prosent, som er 0,2 prosentenheter lavere enn før pandemien.

Europakommisjonen kom med nye anslag for den økonomiske utviklingen i Europa 15.mai. Lavere energipriser, avtakende forsyningsbegrensninger og et sterkt arbeidsmarked førte til et sterkere 1.kvartal 2023 enn forventet, og vekstanslagene for 2023 og 2024 ble oppjustert til henholdsvis 1,1 prosent og 1,6 prosent. Inflasjonen anslås å holde seg på et høyt nivå i 2023, på 6,1 prosent, men forventes å falle til 3,2 prosent i 2024. For verdensøkonomien anslår IMF at veksten vil falle fra 3,4 prosent i 2022 til 2,8 prosent i 2023 og 3,0 prosent i 2024. Anslagene er dårligst for godt utviklede

økonomier. IMF anslår også at inflasjonen på verdensbasis vil bli lavere i år enn i fjor, men fortsatt høyere enn den var før pandemien

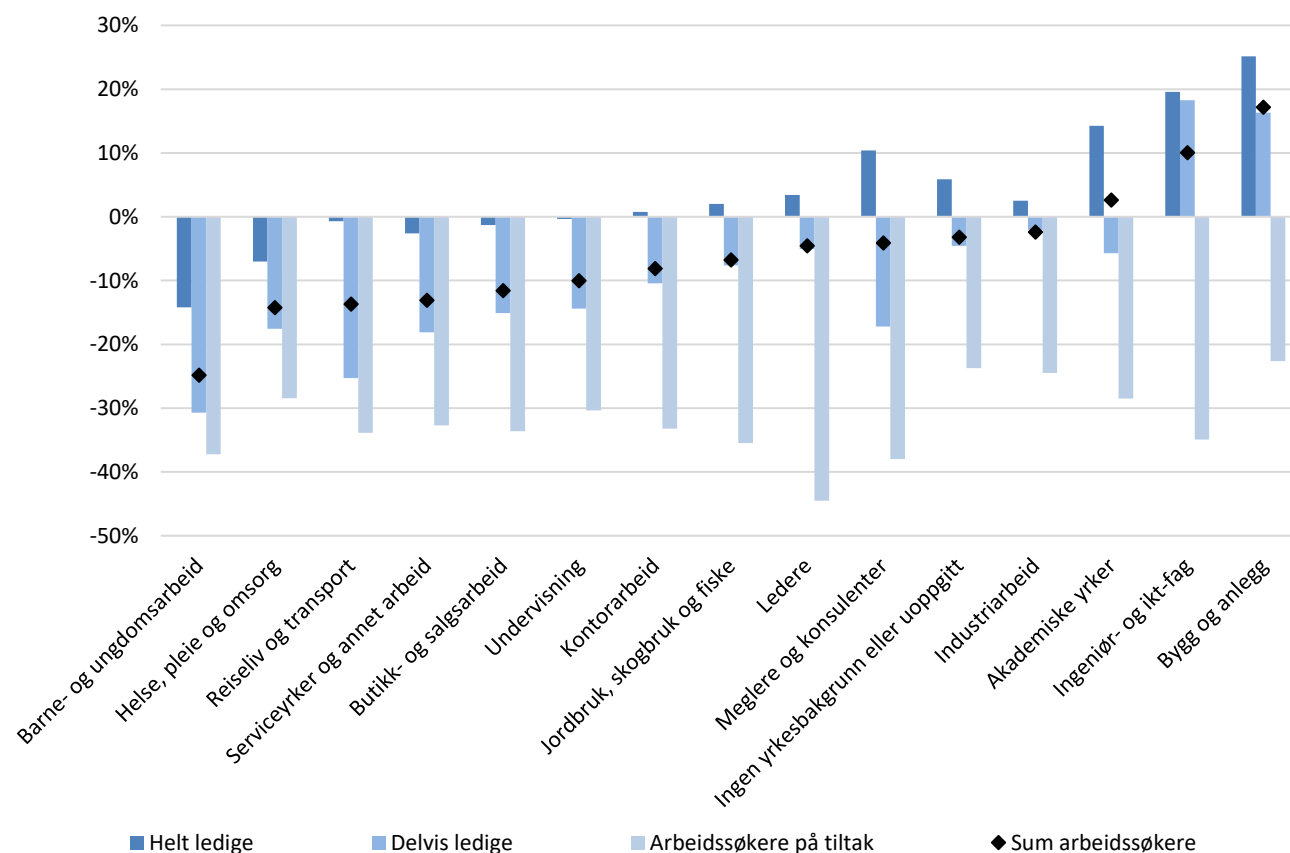
Flere ledige innen bygg og anlegg og ingeniør- og IKT-fag

Den siste måneden har antallet arbeidssøkere økt mest for personer med bakgrunn fra bygg og anlegg (200 flere), fulgt av personer med bakgrunn fra ingeniør- og ikt-fag, reiseliv og transport, serviceyrker og annet arbeid (100 i hver gruppe). I motsatt ende finner vi industriarbeid, som hadde en nedgang i antall arbeidssøkere på 200 personer, justert for normale sesongvariasjoner. Blant de øvrige yrkesgruppene var det en liten økning eller stabilt antall arbeidssøkere.

Sammenlignet med mai i fjor har antallet arbeidssøkere falt i de fleste yrkesgrupper, med unntak av akademiske yrker, ingeniør- og ikt-fag og bygg og anlegg (figur 3). Den relative nedgangen er størst innen barne- og ungdomsarbeid (-25 %). For personer med yrkesbakgrunn fra bygg og anlegg og ingeniør- og ikt-fag har antallet arbeidssøkere økt med henholdsvis 17 og 10 prosent sammenlignet med mai i fjor.

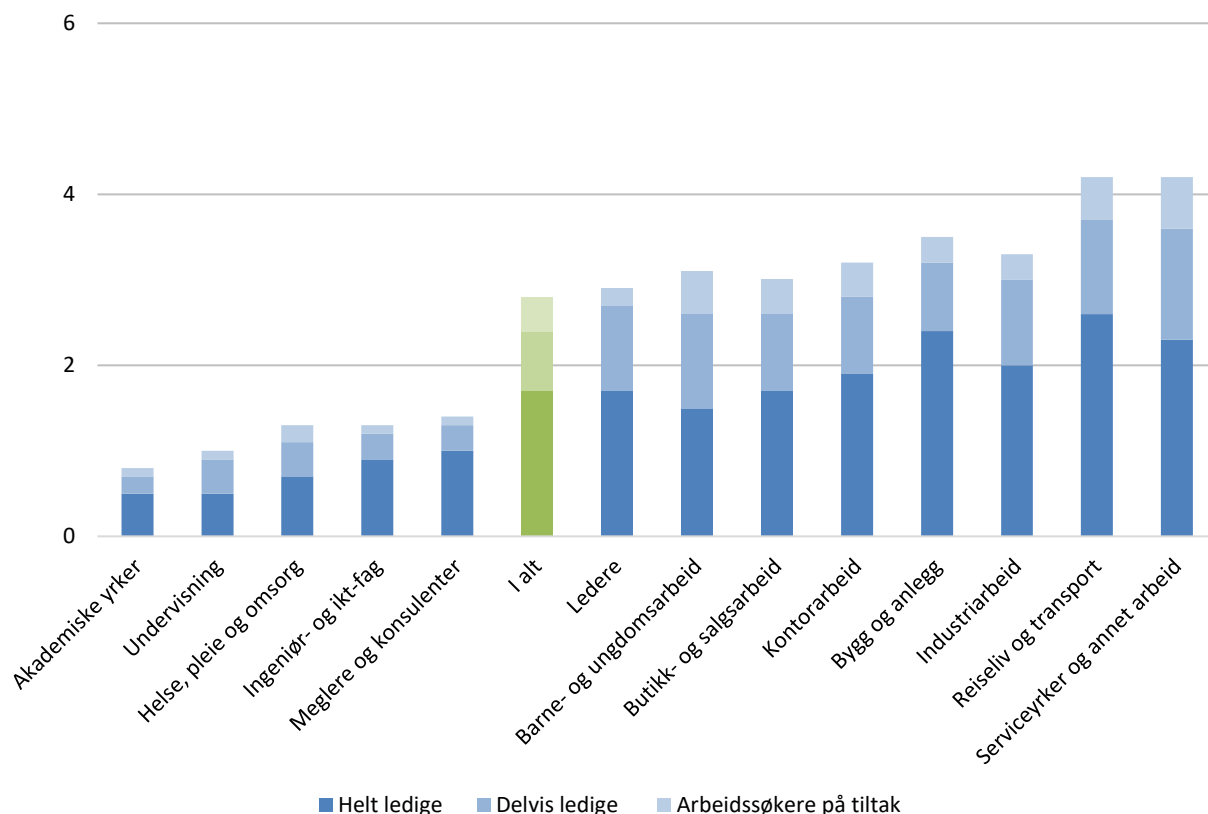
Ved utgangen av mai var andelen arbeidssøkere høyest innen reiseliv og transport og andre yrker, med 4,2 prosent av arbeidsstyrken i hver (figur 4). Andelen arbeidssøkere var lavest innen akademiske yrker, med 0,9 prosent.

Figur 3. Endring i antallet arbeidssøkere, fordelt på helt arbeidsledige, delvis arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak. Etter yrkesbakgrunn. Mai 2022 – mai 2023

Kilde: NAV

Figur 4. Prosent av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledig, arbeidssøker på tiltak eller delvis arbeidsledig hos NAV. Etter yrkesbakgrunn.² Mai 2023.

Kilde: NAV

Serviceyrker og annet arbeid

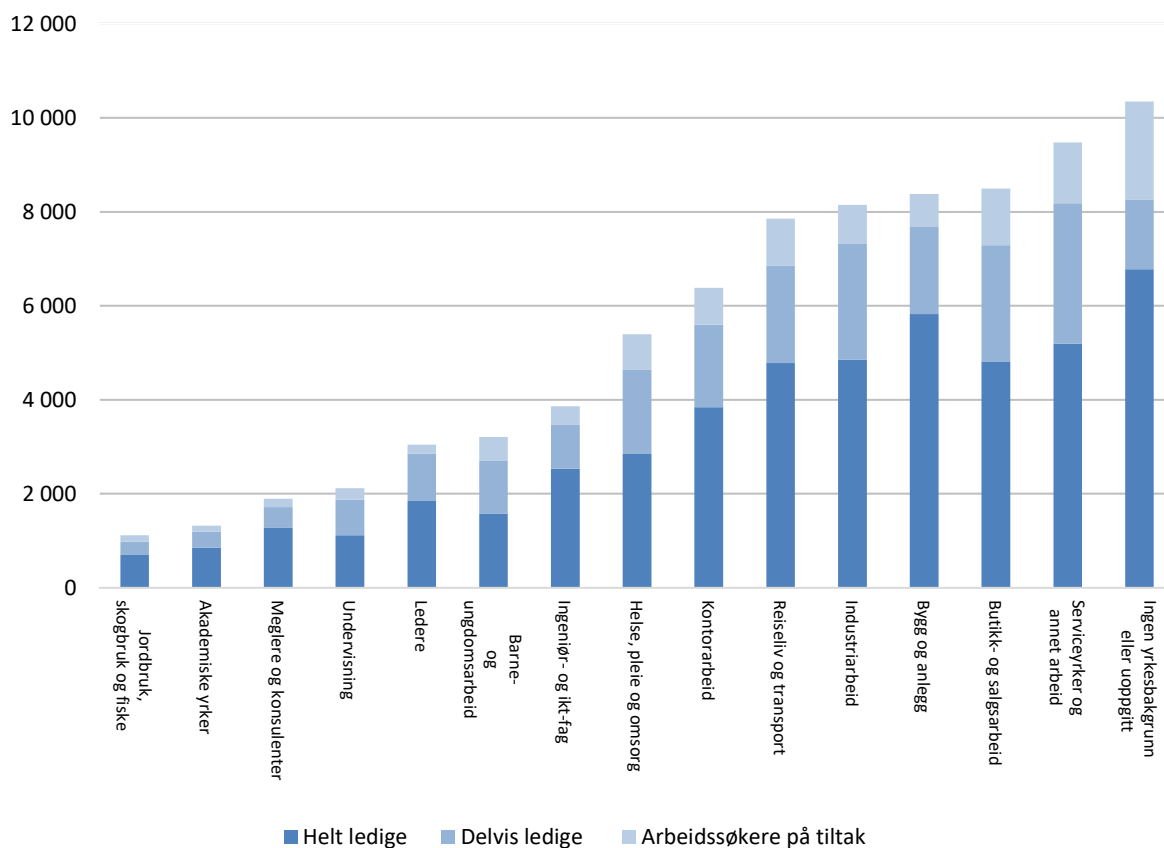
Serviceyrker og annet arbeid er den vanligste yrkesbakgrunnen blant arbeidssøkere med registrert yrkesbakgrunn (figur 5). Ved utgangen av mai hadde 9 500 arbeidssøkere bakgrunn fra et yrke i denne gruppen, hvorav 4 000 hadde bakgrunn innen rengjøringsyrker. Sammenlignet med mai i fjor har antallet arbeidssøkere gått ned med 1 400 personer (-13 %). Nedgangen var størst innen rengjøring (-900).

Butikk- og salgsarbeid

Personer med bakgrunn fra butikk- og salgsarbeid utgjør den nest største yrkesgruppen blant arbeidssøkerne som har registrert en yrkesbakgrunn. 8 500 personer med denne yrkesbakgrunnen var registrert som arbeidssøkere ved utgangen av mai. Av disse har 5 000 personer bakgrunn fra butikkarbeid, mens 3 500 har bakgrunn fra annet salgsarbeid. Sammenlignet med mai i fjor har antall arbeidssøkere falt med 1 100 personer (-12 %). Arbeidssøkere med bakgrunn fra butikkarbeid hadde den største nedgangen på 800 personer, mens det var 300 færre arbeidssøkere med bakgrunn fra annet salgsarbeid.

² På grunn av overgang til nye tall for arbeidsstyrke er ikke yrkesgruppen jordbruk, skogbruk og fiske inkludert i denne figuren. Se «spesielle forhold» for nærmere informasjon.

Figur 5. Antall personer registrert som helt arbeidsledige, arbeidssøkere på tiltak eller delvis arbeidsledige hos NAV. Etter yrkesbakgrunn. Mai 2023

Kilde: NAV

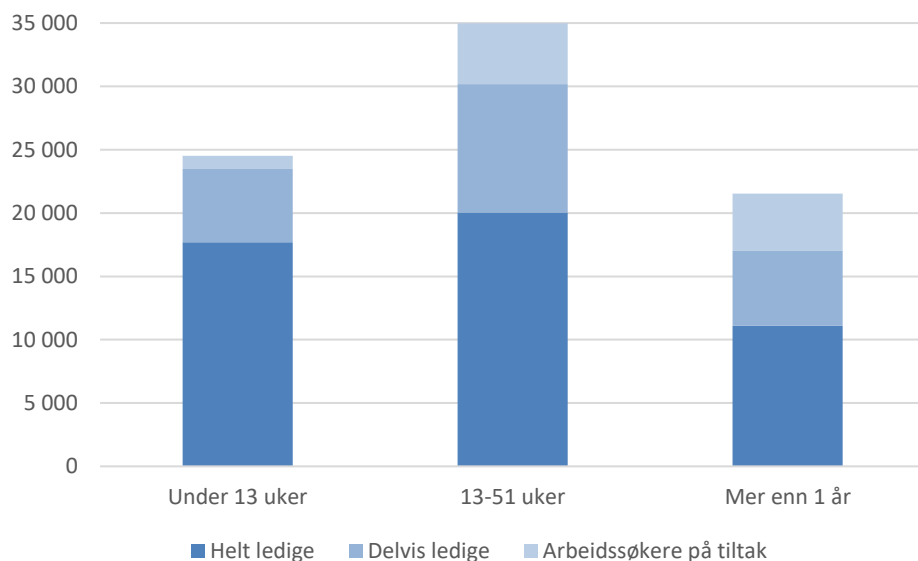
Bygg og anlegg

Ved utgangen av mai var 8 400 personer med denne yrkesbakgrunnen registrert som helt arbeidsledig, delvis arbeidsledig eller arbeidssøker på tiltak. Antallet arbeidssøkere med denne yrkesbakgrunnen har økt med 1 200 personer (17 %) siden mai i fjor. Økningen var størst innen snekkere og tømrere (800), fulgt av hjelpearbeidere innen bygg og anlegg og andre bygningsarbeidere (200 hver).

Færre har vært ledige lenge

21 500 personer har vært registrert som arbeidssøkere hos NAV i minst ett år, og 10 400 av disse har vært arbeidssøkere i minst to år. Dermed har 27 prosent av arbeidssøkerne vært registrert i over ett år. Antallet personer som har vært arbeidssøkere lenge har falt det siste året. Sammenlignet med mai i fjor er det nå 15 300 færre som har vært arbeidssøkere i mer enn ett år, noe som tilsvarer en reduksjon på 42 prosent. Det er imidlertid 7 800 flere som har vært arbeidssøkere i mindre enn seks måneder enn for ett år siden, en økning på 22 prosent.

Figur 6. Antall arbeidssøkere fordelt på arbeidssøkerstatus og arbeidssøkervarighet. Mai 2023

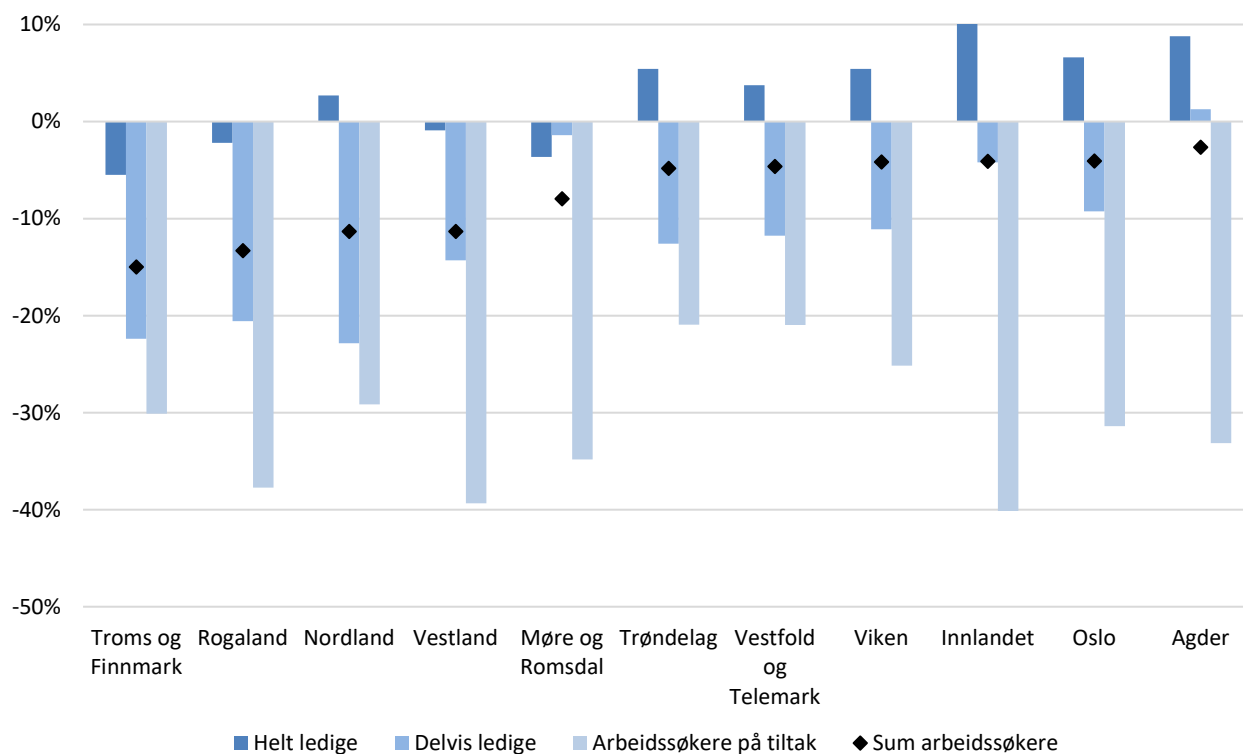

Kilde: NAV

Flest arbeidssøkere i Vestfold og Telemark

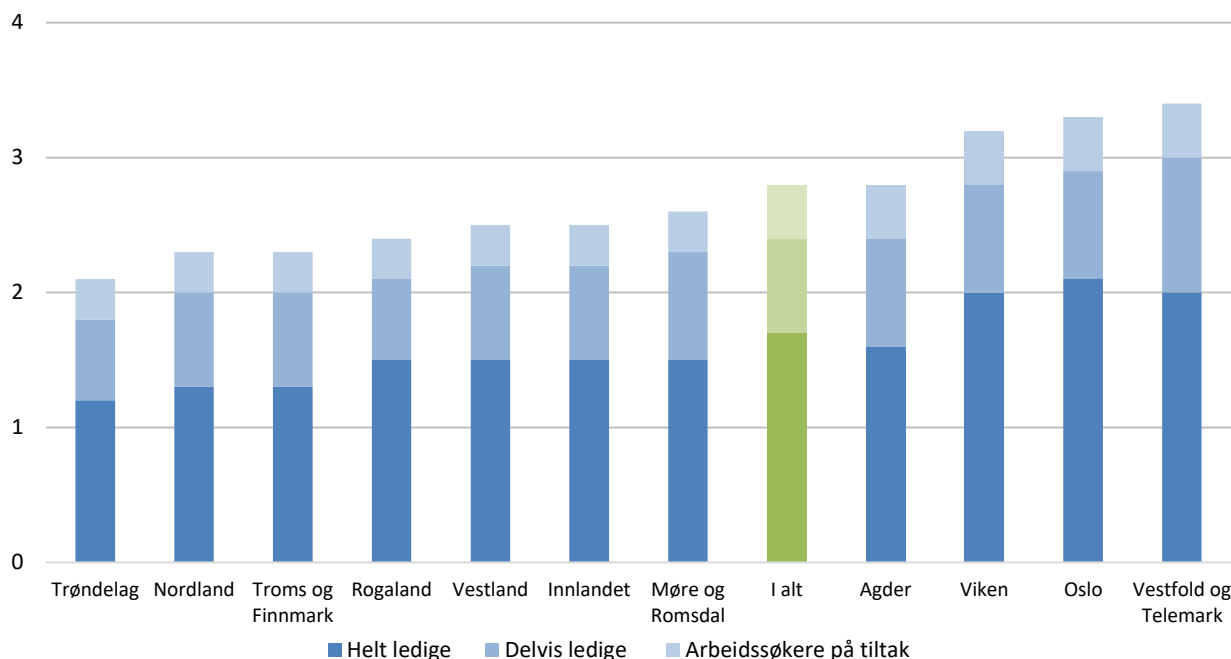
Justert for normale sesongvariasjoner økte antallet arbeidssøkere i fire fylker fra april til mai. Den relative økningen var størst i Oslo med 2 prosent, mens Nordland, Innlandet og Trøndelag hadde en økning på 1 prosent hver. Antall arbeidssøkere falt i Møre og Romsdal (-2 %) og Troms og Finnmark (-1 %), mens antallet holdt seg uendret i de øvrige fylkene.

Figur 7. Endring i antallet arbeidssøkere, fordelt på helt arbeidsledige, delvis arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak. Etter fylke. Mai 2022 – mai 2023

Kilde: NAV

Figur 8. Prosent av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledige, arbeidssøkere på tiltak eller delvis arbeidsledige hos NAV. Etter fylke. Mai 2023

Kilde: NAV

Sammenlignet med mai i fjor har antallet arbeidssøkere falt i alle fylker (figur 7). Nedgangen var størst i Troms og Finnmark (-15 %), etterfulgt av Rogaland (-13 %). Agder og Oslo har den minste nedgangen sammenlignet med i fjor, med henholdsvis 3 og 4 prosent færre arbeidssøkere. Andelen arbeidssøkere er høyest i Vestfold og Telemark, hvor 3,4 prosent av arbeidsstyrken er registrert som arbeidssøkere hos NAV (figur 8). Trøndelag har lavest andel, med 2,2 prosent.

Nesten halvparten av arbeidssøkerne har innvandrerbakgrunn

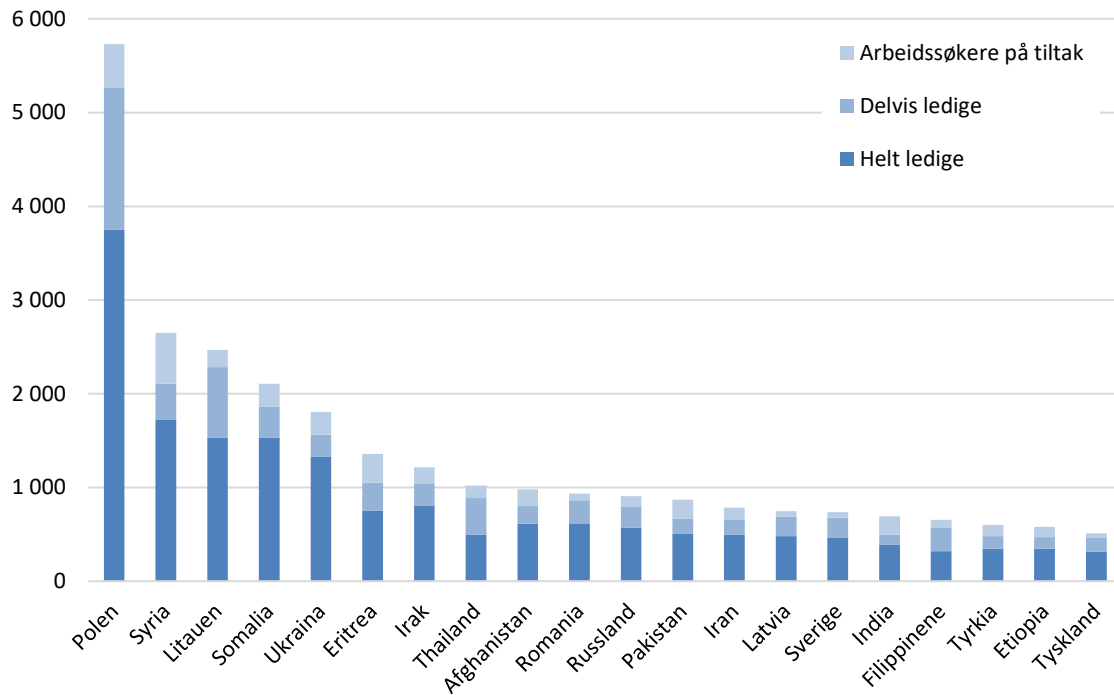
47 prosent av de som var registrert som helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak ved utgangen av mai var innvandrere³, noe som utgjorde 38 000 personer. Sammenlignet med mai i fjor har antallet arbeidssøkere med innvandrerbakgrunn falt med 1 500 personer (-4 %). Det er en noe lavere nedgang enn for de uten innvandrerbakgrunn (-9 %).

Figur 9 viser de 20 vanligste fødelandene blant arbeidssøkende innvandrere. Personer fra disse 20 landene utgjorde 72 prosent av arbeidssøkerne med innvandrerbakgrunn. Ved utgangen av mai var Polen (5 700), Syria (2 600) og Litauen (2 500) de tre største gruppene. De siste månedene har det også vært en økning i antallet fra Ukraina. I september var ikke Ukraina blant de 20 vanligste fødelandene, mens det nå er den 5. største gruppen, med 1 800 arbeidssøkere. Det henger naturlig nok sammen med økningen i antall asylsøkere fra Ukraina etter at krigen startet i fjor.

³ Fra 2022 bruker NAV opplysninger mottatt fra SSB til å definere *innvandrere* i arbeidsmarkedsstatistikken. Dermed følges [definisjonen SSB bruker for innvandrere](#). Se punkt 4.2.9 i [Om statistikken - Arbeidssøkere - nav.no](#) for nærmere informasjon.

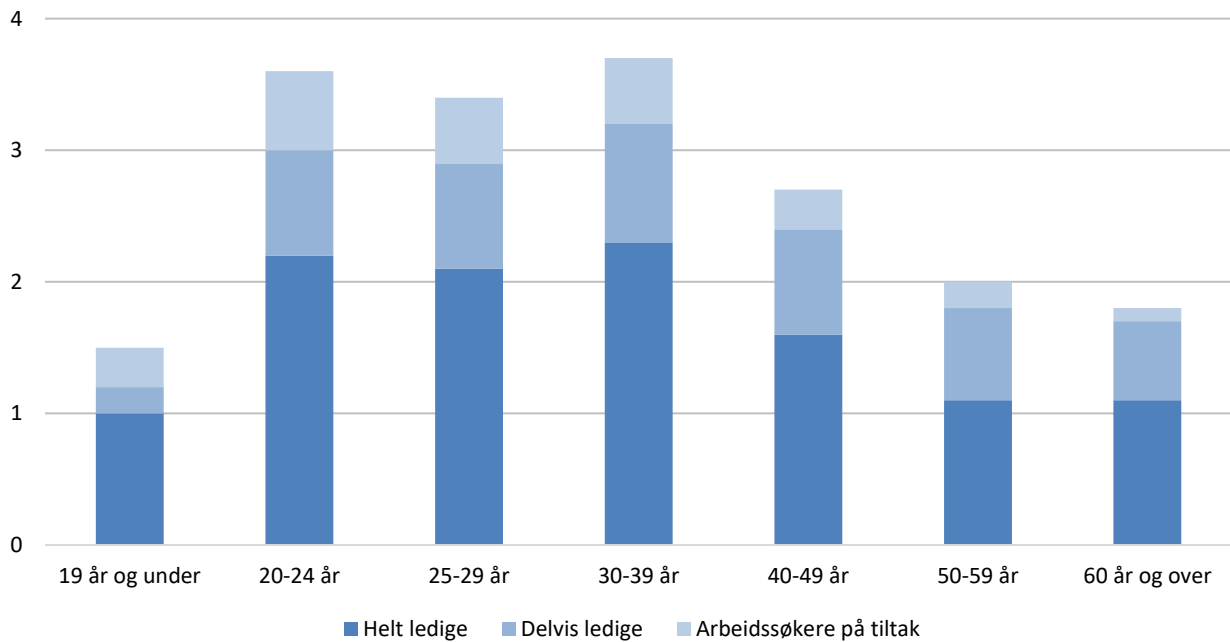

Figur 9. Antall innvandrere registrert som helt ledig, arbeidssøker på tiltak eller delvis ledig hos NAV, etter fødeland. De 20 vanligste fødelandene er vist. Mai 2023

Kilde: NAV

Figur 10. Andel av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledig, arbeidssøkere på tiltak eller delvis arbeidsledig hos NAV. Etter alder. Mai 2023

Kilde: NAV

Flere arbeidssøkere i de fleste aldersgrupper

Fra april til mai økte antallet arbeidssøkere blant alle aldersgrupper 25 år og over, justert for normale sesongvariasjoner. Økningen var størst i aldersgruppen 30-39 år med 300 flere arbeidssøkere (1 %). I aldersgruppen 19 og under falt antall arbeidssøkere med 100 personer (-4 %).

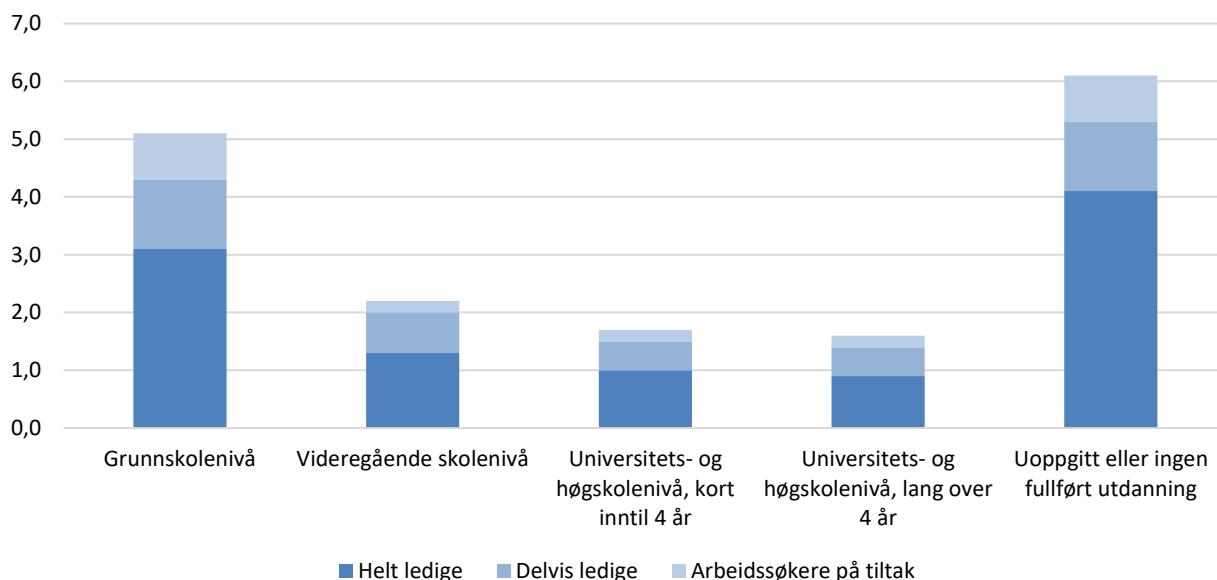
Andelen arbeidssøkere er høyest blant personer i alderen 20-24 år og 30-39 år, hvor henholdsvis 3,7 og 3,6 prosent av arbeidsstyrken er registrert som arbeidssøkere. Andelen arbeidssøkere er lavest for de under 20 år, med 1,4 prosent (figur 10).

En av tre arbeidssøkere har ikke fullført videregående opplæring

Arbeidsledigheten er høyest for personer med kun grunnskole eller uten registrert utdanning (figur 11). For disse gruppene var henholdsvis 5,1 og 6,1 prosent av arbeidsstyrken registrert som arbeidssøkere hos NAV ved utgangen av mai.⁴ Det er omtrent tre ganger så høy andel som for de med fullført universitets- og høyskoleutdanning. Andelen er lavest for de som har fullført mer enn fire års høyere utdanning, hvor 1,6 prosent av arbeidsstyrken er registrert som arbeidssøkere hos NAV.

Også i antall personer utgjør de med grunnskole den største gruppen av arbeidssøkerne, fulgt av personer med fullført videregående opplæring. En av tre arbeidssøkere i mai stod med grunnskole som høyeste fullførte utdanning (25 900 personer). Inkluderer vi de med ukjent eller ingen fullført utdanning utgjør de to gruppene 47 prosent av arbeidssøkerne. 23 600 personer (29 %) hadde videregående som høyeste fullførte utdanning.

Figur 11. Andel av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledig, arbeidssøker på tiltak eller delvis arbeidsledig hos NAV. Etter fullført utdanningsnivå. Mai 2023

Kilde: NAV

⁴ Fram til 2022 fordelte NAV arbeidssøkere etter høyeste påbegynte utdanningsnivå. Fra 2022 benytter NAV opplysninger fra SSB til å definere utdanning. Dermed bruker vi [definisjonen SSB bruker på utdanning](#). Se punkt 4.2.10 i [Om statistikken - Arbeidssøkarar - nav.no](#) for mer informasjon.

Lavere etterspørsel etter arbeidskraft

I løpet av mai ble det registrert 46 000 nye ledige stillinger på arbeidsplassen.no. Det tilsvarer 1 700 nye stillinger per virkedag, som er omtrent samme nivå som i april (sesongjustert). Sammenlignet med mai i fjor ble det i år registrert 22 prosent færre ledige stillinger per virkedag. Det var flest ledige stillinger innen helse, pleie og omsorg (10 700), fulgt av undervisning og butikk- og salgsarbeid (5 400 hver). Sammenlignet med mai i fjor var det i år nedgang i antallet ledige stillinger innenfor alle yrkesgrupper unntatt barne- og ungdomsarbeid (21 %) og undervisning (11 %). Nedgangen er størst blant meglere og konsulenter (-46 %), samt innenfor ingeniør- og IKT-arbeid (-44 %) og kontorarbeid (-40 %).

Spesielle forhold

Delvis ledige

En gjennomgang av data fra meldekortene de arbeidsledige sender inn til NAV, viser at om lag 14 prosent av de delvis ledige har arbeidet mer enn 35 timer i gjennomsnitt de siste to ukene. Andelen i mai 2023 er omtrent på samme nivå som i mai 2022. Dette vil både være personer som har skiftende arbeidstid og personer som er tilbake i arbeid, men som fremdeles sender inn meldekort. Antallet delvis ledige kan dermed være noe for høyt i statistikken til NAV. For nærmere forklaring om øvrige endringer, se [Om statistikken](#).

For nærmere forklaring om andre endringer, se [Om statistikken - Arbeidssøkere - nav.no](#)

Arbeidsstyrke

Til og med 2021 har NAV benyttet arbeidsstyrketall basert på SSBs arbeidskraftsundersøkelse (AKU). Fra 2022 ble dette endret til registerbaserte tall fra SSB, kombinert med tall på registrerte arbeidssøkere fra NAV. For arbeidsstyrken fordelt på yrke ble grunnlaget endret fra sysselsatte til lønnstakere. Dette fører blant annet til at arbeidsstyrken for yrkesgruppen «Jordbruk, skogbruk og fiske» blir for liten og ikke kan benyttes. Dette tallet er derfor stjernet ut i rapportene.

Se punkt 4.2.7 og kapittel 5 i [Om statistikken - Arbeidssøkere - nav.no](#) for mer informasjon.